

СТАНОВИЩЕ

от: проф. д-р Марин Дамянов Дамянов

относно: Конкурс за доцент по професионално направление 8.4 Театрално и филмово изкуство и научна специалност „Кинознание, киноизкуство и телевизия“ за нуждите на НАТФИЗ „Кр. Сарафов“, обявен в Държавен вестник бр. 97/23.11.2018 г. Конкурсът е обявен за нуждите на факултет „Екранни изкуства“.

Информация за кандидатите в конкурса

Гл. ас. д-р Валентина Ангелова Фиданова-Коларова е единствен кандидат в обявения конкурс.

Кратка биографична справка

Д-р Валентина Ангелова Фиданова-Коларова е родена през 1958 г. в гр. Пазарджик. Първото ѝ висше образование е инженер-технолог по хранително вкусова промишленост. Работила е 13 години в това направление. През 1998 г. завършва НАТФИЗ „Кр. Сарафов“ като магистър по „Филмова и телевизионна режисура“. През 2002 г. защитава дисертация за присъждане на научната и образователна степен „Доктор по кинознание, киноизкуство и телевизия“ на тема „Актьорско майсторство за екран в българското кинообразование“. Работила е като режисьор и сценарист в „Нова телевизия“. Преподавателска практика: от 2002 г. като хоноруван преподавател по Кино и телевизионна режисура в ЮЗУ „Н. Рилски“ – Благоевград, НАТФИЗ „Кр. Сарафов“ и Нов български университет – София, асистент в ЮЗУ „Н. Рилски“ – Благоевград и главен асистент в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“. Автор е на 5 монографии, 64 статии и 10 научни доклада. Творческата ѝ биография включва 1 телевизионен игрален филм, 4 игрални новели, 20 документални филма, 3 театрални спектакъла и други телевизионни продукти и музикални видеоклипове. От тях режисьор е на 35, монтажист на 12 и сценарист на 19 творчески продукта. Носител е на 8 национални и международни отличия и награди от филмови фестивали.

Заемани академични длъжности

От 2013 г и до момента д-р Валентина Фиданова е редовен главен асистент в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“. Преди това има немалка практика като хоноруван преподавател в НАТФИЗ, в ЮЗУ „Н. Рилски“ – Благоевград и в Нов български университет – София.

Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Професионалната реализация на д-р Валентина Фиданова-Коларова е в няколко направления:

- Преподавателска дейност като главен асистент в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“ и като хоноруван преподавател и асистент в различни университети на страната.

- Художествено-творческа дейност като режисьор, монтажист и сценарист на игрални и документални филми и новели.
- Значителен брой научни и литературни публикации, монографии и книги, повечето от които свързани с преподаването на теорията и практиката на киното.
- Участия в научни конференции, уъркшопове и художествени комисии.

Кандидатката отговоря на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“, регламентирани в Закона за развитие на академичния състав на Република България, Правилника за неговото прилагане и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НАТФИЗ „Кр.Сарафов“. Изпълнила е задължителните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, както следва:

- Има придобита научна степен „доктор“;
- Представила е публикувания монографичен труд „От киновъзприемане към кинотворчество“.
- Представила е 5 документални и научно-популярни филма, на които е режисьор, монтажист, а на някои – и съсценарист.

Д-р Валентина Фиданова-Коларова отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“ със своите изяви в 3 направления:

Научна дейност

Д-р Валентина Фиданова-Коларова има общо шест доклада на национални научни форуми и четири участия с доклади на международни научни форуми.

Учебна дейност

Д-р Валентина Фиданова-Коларова е участвала в разработването на няколко лекционни курса за бакалаври и магистри в НАТФИЗ, в ЮЗУ и в НБУ, насочени към обучението на режисьори, монтажисти, актьори в екранните изкуства и фотографимагистри.

Кандидатката има и няколко участия в художествено-творчески проекти на студенти и докторанти, между които бих отбелязал, че е един от режисьорите на учебителния игрален филм „Почти по Чехов“, продукция на НАТФИЗ, 2016 г. Фиданова е режисьор на комедийната новела „Ситком“. Кратката комедия е наистина смешна – разбира се, с актьорската изява на Диана Добрева, но и с умела режисура, подплатена с чувство за хумор, с неочаквани ходове и монтажни обрати, които надхвърлят и преобразяват сценарните параметри.

Обща характеристика на представените трудове – художествени и научни публикации.

Кандидатката е представила за участие в конкурса 5 документални филма и 1 монография, вече издадена като книга. И филмите, и монографията са реализирани през последните 5 години преди обявяването на конкурса.

Преценка на филмите, представени за участие в конкурса.

За участие в конкурса са представени 5 документални филма.

1. **ОТВЪД СКОКА** (2017) 54 мин. Филм за лекоатлетката Йорданка Благоева и нейната формула на успеха. Фиданова е съсценарист, режисьор и монтажист.
2. **ПРИЗВАНИЕ – АКТРИСА** (2016) – 54 мин. – филм за актрисата Гинка Станчева. Фиданова е режисьор и монтажист.
3. **НАВЪТРЕ В КАМЪКА** (2014) – 54 мин. Филм за забравения поет Иван Динков. Фиданова е съсценарист и режисьор. В този филм освен „портрет“ има и конфликт творец – цензура. Този похват е увеличил драматургичната енергия, филмът е наистина впечатляващ.

В тези три документални филма виждаме добре изградени портрети. За няколко десетки минути добиваме усещането, че отдавна познаваме протагонистите, че са ни добри познати и дори приятели. Веднага след премиерата, когато видиш на живо примерно Гинка Станчева или Йорданка Благоева, като зрител изпитваш изкушението да я заговориш като стар близък приятел – това е едно доказателство, че филмът е не просто добре конструиран, а и носи емоция и емпатия.

4. **ДА ОТМЕНИШ ПРЕДНАЧЕРТАНОТО** (2014) – 27 мин. Научнопопулярен филм за една рядка болест и борбата на екип лекари с нея. Фиданова е режисьор и монтажист. Този филм има социални функции. На премиерата залата беше пълна с хора, които нямат нищо общо с кинопрофесиите – с пациенти и лекари.

5. **ЦЕНАТА НА ДЪЛГОЛЕТИЕТО** (2012) – 27 мин. научнопопулярен филм. Фиданова е съсценарист, режисьор и монтажист.

Относно научно-популярните филми на Фиданова бих казал, че тя възражда този подвид на документално кино. Благодарение на умелата визуализация от научно-популярните филми на Фиданова можем да разберем неща, които в книгите звучат неясно и абстрактно за лаика. В тази преценка включвам не само представените филми, а обобщавам една обща преценка за научно-популярните филми на Фиданова, които от години следя с интерес. Ще добавя, че определението „научно-популярни“ в този случай не е пресилено, ако съдим по това, че нейните „медицински“ филми са показвани и пред специализираната публика на научни симпозиуми.

Като обобщение: най-впечатляващата особеност на петте представени документални филма е, че те са така монтирани, че непрекъснато поддържат активен зрителския интерес – в тези филми часовете минават като минути. Ще споделя, че редовно посещавам премиерите на филмите на Д-р Фиданова-Коларова. Те протичат в пълен киносалон, като показват един необичаен интерес към документалното кино на Д-р Валентина Фиданова-Коларова. Надявам се скоро да видя и неин нов игрален филм, защото и в тази насока тя е дала доказателства за талант и познаване на занаята.

Преценка на монографията „От киновъзприемане към кинотворчество“

Както кандидатката посочва, „монографията изследва и анализира механизма, по който зрителят възприема аудиовизуалното произведение. Резултатите от проучването могат да служат за основа при създаването на различни аудиовизуални продукти с високо ниво на въздействие върху аудиторията“. Систематично са описани и анализирани основните моменти на възприемането на кинотворбата и принципите на кинотворческия процес от гледна точка на специфичното въздействие на аудиовизуалния творчески продукт върху зрителя. Последователно са разгледани основните творчески инструменти за емоционално и интелектуално въздействие: влиянието на музиката върху слушателя; на визуалния клип върху зрителя. Не е пропусната и ролята на аудио-визията в съвременните театрални постановки. Във втората част на монографията авторката насочва своето внимание към актьора и неговата функция. Разгледан е и режисьорът като ръководител на творческия процес. Анализирани са постигането на търсения ефект върху зрителя. Обърнато е внимание на основните психолого-педагогически аспекти на аудио-визуалното изкуство. Анализирани са уроците на нямото кино в тази насока, както и на киношколите на Лев Кулешов. Изследователският похват, който д-р Фиданова е избрала, изисква по-скоро широк обхват на темите и концепциите, отколкото задълбочаване в един тясноформулиран предмет на изследването. Монографията само би спечелила, ако към нея се приложи списък на цитираната и ползвана литература, за да може заинтригуваният читател да разшири познанията си в конкретната област.

Добро впечатление ми направи позоваването на Зигмунд Фройд, което разкрива д-р Фиданова като автор с широк кръгзор.

В нашата специализирана литература за кино не ми е известно да има аналогичен научен труд. Монографията „От кино възприемане към кинотворчество“ е една книга, от която не само студентите имат какво да научат.

Критични бележки и препоръки нямам.

Лични впечатления: Познавам д-р Валентина Фиданова-Коларова повече от десет години. Моите лични впечатления са, че тя е един коректен, усмихнат, ведър и много трудолюбив човек. При нея потребността от творческа изява и любовта към киното винаги са доминирали над финансовия интерес.

Заключение: Д-р Валентина Фиданова-Коларова отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, Правилника за неговото прилагане и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“. Тя притежава нужните качества, научни и художествено-творчески изяви, професионален опит и стаж, за да заеме академичната длъжност „доцент“ за нуждите на Академията.

Моят глас е „Да“.

София, 16 април 2019 г.

Подпис: